

dato autem substituto, vel coherede, condicione expectandam circa cetera bona præter legitimam, quæ si adimplator illa habebit filius, si vero deficiat pervenient ad substitutum, vel coheredem, ut explicat Gomezius, probat Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus, ampliatione 6. num. 3. Costa in cap. si pater. verb. Eadem filio, num. 46. Menchaca de successionum creatione lib. 1. §. 10. num. 302. & alij relati à Valdesio in additionibus ad Suarez dicta ampliatione 6. vide etiam suprà, cap. 2. num. 18. & cap. 3. num. 38.

33 Ad numerum 33. ibi : Et resolutio dico quod sic, &c.

Filio instituto, & gravato in legitima, (cui est datus substitutus, vel cohæres) repudiante, quod gravamen transeat ad substitutum, ut docet hic noſter Gomezius, probat præter relatōs à Valdesio in additionibus ad Suarez in leg. quoniam in prioribus, limitatione 1. & 4. Menchaca de successionum creatione, §. 10. lib. 1. num. 393. & à fortiori idem tenet Parilis, Alexander, & alij relati à Fufario de fideicommissis, qust. 300. num. 6. Gregorius Lopez, in leg. 1. tit. 4. part. 6. verb. Librement, & alij citati ab Antonio Gabriele, titul. de legitima, confitūtione 1. num. 37. Barbola in collectanea ad dict. l. quoniam in prioribus, num. 34. Fufarius de fideicommissis, dicta qust. 29. num. 99. Sarmiento lib. 8. scelētarum in leg. cum patrōnō, ff. de legis secundo : Iterum Suarez in dict. leg. quoniam in evidentiis, num. 19. qui duo ultimi agunt de intellecto dicitur, leg. cum patrōnō, quatenus attinet ad gravamen impositum legitima & confirmatur resolutio hujus numeri ex iis quæ diximus suprà, num. 31.

34 Ad numerum 34. ibi : Sed his non obstantibus, &c.

Soblatam esse hodie differentiam patriæ potestatis, & emancipationis in materia præteritionis, vel exhereditationis, ut hic resolvitur, probat Costa in cap. si pater, 1. part. verb. Habens, numero decimo nono, & in 3. & quid si tantum, 3. part. num. 2. & ibi Sarmienti num. 59. Cujacius novell. 118. Rojas in epistole successionum, cap. 4. num. 4. Gregorius Lopez in l. 10. tit. 7. part. 6. Matienzo in l. 1. tit. 4. lib. 5. Recopilationis, gloss. 14. ex num. 5. ubi aliquantulum differt a nostro Gomezio, Azevedus in l. 8. tit. 1. codem lib. 5. Recopil. ex num. 37. ubi an sit sublata differentia tam ex testamento, quam ab intestato, & alij, & in leg. 1. tit. 8. eadem lib. num. 44. Gutiérrez in leg. pater filium, ff. de inofficio testamento, num. 17. Cancerius variarum 1. part. cap. 4. num. 35. ubi de tempore intendandi querelam, Barbola in Cod. ad leg. 2. cod. de inofficio testamento, num. 2. Pichardus in 6. emancipatos, Instit. de exhereditatione liberorum, num. 10. & in repet. leg. Gallus, cap. 7. num. 184 & 185. ubi idem dicendum allerit, five ab intestato, sive facto testamento veniat, ad successionem, & in cap. 2. ex num. 65. Valdesio ad Suarez in leg. quoniam, ampliatione 20. num. 53. Parladorius differentiatione 148. num. 11. D. Joseph. Vela dissertatione 11. ex num. 61. maximè num. 65. ubi & num. 67. probat quod licet sublata fuerit differentia emancipationis & patriæ potestatis, non tamen quoad modum succedendi, nec quoad qualitatem, & præterrogativam suitas; & sic emancipatus non transmittet ex potentia suitas, ut dictum remaneat in materia transmissionis, quamvis Gallus

practicarum observationum l. 1. observatione 131. num. 10. & alij ab eo relati contrarium teneant, Cevallos qust. 6. 17. ubi probat contra alios hodie habere locum dispositionem text. in leg. finali, cod. de repudianda hereditate, ut scilicet solum filius suus possit revocare abstentionem hereditatis intra triennium, & similiter transmissionem ex potentia suitas, & substitutionem pupillarum solum habere locum in filio in potestate existente.

Ad num. 35. ibi : Hodie tamen.

Filiu præteritum, vel exhereditatum à matre vel ascendentē ex linea materna sine causa, posse dicere testamentum nullum; si vero cum causa habere querelam inofficiosi, ut resolvitur, docet Clarius §. testamentum, qust. 47. Petrus Gregorius in Synagmatis, lib. 44. cap. 2. num. 5. & 13. ubi explicat, Gregorius Lopez in leg. 1. titul. 7. parita 6. gloss. 2. Spino in speculo testamentorum, gloss. 20. principali, num. 116. & 117. Valdesio ad Suarez in leg. quoniam, ampliatione 1. Matienzo in l. 1. titul. 8. lib. 5. Recopilationis, gloss. 7. n. 5. ubi idem ait è contrario, si mater à filio prætereat, Valdesus confitūtione 61. num. 2. Manticā de conjecturis, lib. 4. tit. 13. num. 10. Tuschus littera P. concinno 643. Cancerius variarum 1. part. cap. 4. num. 32. Barbola in collectanea ad dict. l. fratre, num. 12. & Barbola in collectanea ad dict. l. fratre, num. 10. ubi refert Cevallos, dicta qust. 566. Gratianus, disceptationum, cap. 135. ex num. 23. & alios contra nostrum Gomezium tenentes, & tandem adiicit resolutivē distinctionem quandam D. Joannis del Castillo, tomo 2. controversialium cap. 19. ex num. 19. cum tit. 2. per totum, ubi omnes causas refert & comprobant.

De Success. contra Testam. Cap. XI. 255

practicarum questionum, q. 96. & omnes interpres in l. 6. Tauri, maximè Castillo, verb. Success. ubi plures limitationes congerit, Matienzo, in d. l. 1. tit. 8. lib. 5. Recop. gloss. 7. ubi num. 6. limitat, & Pichardus in principio, Institut. de inofficio testamento, ex num. 56. ubi num. 77. docet querelam patribus dari, & si bona fin Castrrena vel quasi castrrena, de quo etiam ipse Pichardus in §. scindam, Institut. de militari testamento, & in principio, quibus non est permisum facere testamentum num. 76. Barbola in collectanea l. cum antiquis, C. de inofficio testamento, & in l. cum filium, eadem 1. parita in rubrica, Cod. de hereditibus instituendis, num. 181. Merlinus de legitima, lib. 4. tit. 2. per totum, ubi omnes causas refert & comprobant.

Ibi : Quod tamen intellige, &c.

Vide Claram, §. testamentum, qust. 50. verculo, pone tertio, Castillo, l. 7. Tauri gloss. 1.

& alios relatōs per Valdesium in additionibus ad Suarez, in l. quoniam in prioribus, in evidentibus, num. 12. & Barbola in collectanea ad dict. l. fratre, num. 10. ubi refert Cevallos, dicta qust. 566. Gratianus, disceptationum, cap. 135. ex num. 23. & alios contra nostrum Gomezium tenentes, & tandem adiicit resolutivē distinctionem quandam D. Joannis del Castillo, tomo 2. controversialium cap. 19. ex num. 19. cum tit. 2. per totum, ubi omnes causas refert & comprobant.

Ibi : In legitima que & olim & hodie est quadruplicata, &c.

Addit. afflatis in decisione 155. num. 2. & alios relatōs à Valdesio suprà, in l. quoniam in evidentibus, num. 12. & Castillo suprà, dicto capite 19.

Item addit. utrum frater teneat dotare sororū exhereditatum à parte? de quo Barbola in l. 1. 4. parte, num. 135. ff. soluto matrimonio, ubi reloquitur non teneri, contra Baldum Novellum, Palacios Rubeos, & Benedictum in c. Reginatus, & alios.

Item addit. quod frater sine causa expressione sua in ingratis ab hereditate repellitur, ex l. 12. tit. 7. parita 6. ut cum Gregorio in l. 10. dicto tit. 10. verbo, No la podra despues mostrar, advertit Alvarado de conjectura mente defuncti, lib. 2. cap. 3. num. 51. Et de fratre legitimato, vide Caldas in l. si curatorem, §. sine curatore, ex num. 39.

Item addit. quod licet Felinus in cap. at si Clerici, de iudicis, in principio, num. 12. docuerit fratrem posse agere querela, instituta muliere sterili; hoc non est verum; ut optimè docet Barbola in l. 1. ff. soluto matrimonio, 1. parte num. 100. quia licet tempore Moysis lege iudicaria infamis reputabatur mulier sterilis, hodie hoc cessat post Christi mortem.

Item addit. quod si quis promisit aliquem tractare ut fratrem, an debet instituere illum? In quo Gratianus disceptat. cap. 135. cum alij probat, quod si instituit turpem personam, tunc habebit locum querela; eum vide ibi, quia alia multa adducit circa præteritum fratris.

Item addit. ex eodem Gratiano tom. 1. c. 448. quod si persona honesta fuerit instituta cum alia turpi, tunc persona honesta retinet suam partem, licet frater agatur querela inofficio: Et cap. 86. n. 9. agit quid si concubina instituatur. Ad numerum 39. ibi : An in foro conscientiae, &c.

Istam questionem, an tutâ conscientia possit frater instituire extraneum, reliquo fratre disputari etiam noster Gomezius in l. 8. Tauri, num. 4. ubi aliam opinionem contrariaj huic tenet, & Rojas, in epitome successionum, cap. 32. num. 4. Didacus Peres ad Seguram in leg. cum parvus, ff. de legatis, 2. qm. 44. num. 8. & quod 116 ex num. 68. & quod ex heretario facta colore iracundia non valeat, idem Farinacius tom. 3. quest. 31. numero vigesimo septimo.

An teus lese majestatis possit exheretari? Farinacius quod sic, tom. 1. titul. 3. quest. 24. num. 8. & quod 116 ex num. 68. & quod ex heretario facta colore iracundia non valeat, idem Farinacius tom. 3. quest. 31. numero vigesimo septimo.

An Clerici testamentum subjeciat querela in officio vel nullitate, ex causa præteritionis? Barbola in collectanea cap. 9. de testam. ubi negatur etiam cum aliis, Fachinus lib. 6. controversiarum, cap. 73.

De remissione tacita ingratitudinis, Granius, discepcionaria forensium tom. 1. cap. 140. ex num. 8. & Joannes Gratianus in regula 218. Covarruvias in cap. Rayninus, num. 17. Suarez titul. de Matrimonio, num. 36. & sequentibus, Gregorius 1.4. titul. 7. parvus 6. glos. 2. Barbola in l. 1. ff. solito matrimonio, 4. parte, ex num. 45. omnino futura autem in gratitudo non potest remitti: Merlinus late de legitima, lib. 4. titul. 1. quod 5. num. 12. & quod 10. num. 45. & quod 6. & 7. Bernardus Diaz, regula 523. Socinus regula 347. & alii plures congettuli per ipsum Granius dicit regula 238. num. 20. Barbola, in l. 1. ff. solito matrimonio, 4. parte, & Cenedus in collectanea, 1. part. collectanea 49. ubi au per professionem Religionis remittetur ingratitudo; post Covar. in cap. Rayninus, num. 20. & alios ab eo relatios.

Filio agenti de inofficio sumptus litis ministerianus, Menochius de Arbitr. casu 169. num. 13.

De fratre (turpi persona instituta) excluso cum clausula codicilli, Fachinus lib. 4. controversiarum, cap. 91. ubi etiam agit an spurius sit turpis persona, in cap. 93.

Filius non teneat intentare querelam instantibus creditoribus, Ovidius lib. 25. cap. ult. littera C. & vide latissime Salgadum in Labyrintho, p. 2. c. 16. per totum.

Reritatio an concedatur minori, si incurrit ingratitudinem ex eo, quod non redemit patrem vel alia de causa. Et quid si remisit querelam latè Caldas, in l. 1. curatore, §. 1. f. 1. num. 10. & seqq.

Querelam filio competentem pater non remittit, eo invito. Pinellus de bonis maternis l. 1. part. 1. num. 1. & cum & alios referens Pichard. in relectione ad tissulum, ff. de acquirenda hereditate, cap. 15. num. 11.

Filius justè exheretatus si testamentum per alium rumpatur, succedit ab intestato una cum aliis, Suarez, allegat. 2. num. 11. ubi id probat ex l. liberis, de dolis exceptione, quam dicit singularē ad hoc; eum vide.

Cetera quaæ desiderantur in materia, videri poterunt per Doctores relatos num. 1.

Exheretari an possit filia peccata in corpus suum post 25. annos? Barbola in l. 1. ff. de uno matrimonio, 4. parte, num. 31. & sequentibus, ubi contra alios affirmativè resolvit, & alter Barbola in Collectanea l. 11. & 19. Codice de inofficio testamento, vide etiam Baçam de doce, cap. 18. & Menochium casu 535. in fine, ubi quid si etiam mater sit talis? Granius regu-

a 313.

CAPUT XII.

De Legatis.

SUMMARIUM.

- 1 Hodie in omnibus & per omnia, legata & fiduciaria sunt adequata.
- 2 Legatum an possit relinquere natus, & quomodo dicatur natus relinquens.
- 3 Legatum quid sit.
- 4 Legatum si solvatur in vita testatoris, an definatur esse legatum.
- 5 Primitus legati, an debentur legatario.
- 6 Legatum, an possit relinquere universitatem.
- 7 Legatarini, quod ius habeat ad consequendum legatum.
- 8 Res hereditis, an possit legari.
- 9 Error adhibitus in re legata, an viriet legatum.
- 10 Quomodo possit legatarini rem legatum capre propria autoritate.
- 11 Legata, an debentur hereditate non adita.
- 12 Executio testamenti, an possit convenire pro legatis solvendis.
- 13 Res aliena, an possit legari.
- 14 Res hereditis, quomodo possit legari.
- 15 Si testator legavit rem, in qua habet ius, ut videatur legare totam rem, unum solum ius, quod habet.
- 16 Argumentum legati, an pertineat ad legatarium.
- 17 Heredes, qualiter teneantur solvere legata.
- 18 Si testator, habens plures res ejusdem generis, legat unam uni, aliama alteri, non exprimens in specie rem legatum, quis eorum eligatur.
- 19 Legatum filio nasciuto, si plures filii nascantur, an debentur unicuique in solidum.
- 20 Si endem res legetur plurius, an sibi faciat partes per concursum.
- 21 Quando legatur pars bonorum quotidianarum, veluti tercia vel quarta, qualiter debeat fieri solutio.
- 22 Frustra res legata, a quo tempore debentur legatario.
- 23 Qualitas apposita in primo legato, an censeatur repetita in secundo.
- 24 Res non est in veram naturam, an possit legari.
- 25 Si in legato apponitur onus, vel gravamen, an tantum valeat in eorumque sapientia.
- 26 Legatum quod debitor facit creditori de debito, an valeat.
- 27 Legatum factum a debitore creditori, an in dubio censematur factum animo compensandum debito.
- 28 Si fiduciarior legat creditori illud, quod debet pro aliquo creditore, an valeat legatum.
- 29 Quando testator legat pecuniam, quae potest diversi accipi modis, qualiter sumetur conjectura mentis definiti.
- 30 Si testator legat omnes servos cum certa qualitate que tantum in uno inest, an omnes debentur legatario.
- 31 Quando quantitas debetur respectu speciei, perempta specie an debitor libertetur.
- 32 Legatum in genere, an valeat, & cuius sit electio.
- 33 Legatarini, an possit dividere legatum pro parte acceptando, & pro parte repudiando.
- 34 Si testator legat uni fundum, & aliis quatinus, & tantummodo in hereditate reperitur ille fundus, quis preferatur.
- 35 Si legatarini emas, vel alio titulo acquirat rem legatum, an possit illam petere.
- 36 Legatarii: a) ab inslusto, an, & quando debentur a sufficiendo.
- 37 Condicio apposita legatario, quando transeat ad ejus substitutum.
- 38 Eadem quantitas, si bis sepius eidem legatur, an censeatur legatum multiplicatum esse.
- 39 Si testator legat rem suam, qua erat alteri pignorata, an heres teneatur eam libere.
- 40 Heres, qui habet rem subjectam restitutio, si interim facit in re aliquot sumptus, an possit illos repicare.
- 41 Si testator legat dominum, quia postea diruitur, an debentur area.
- 42 Si testator facit prelegatum hereditibus institutis iniquitatis, an debentur utiliter, an vero proportionibus hereditariis.
- 43 Si legatarini emit rem legatum ab herede, an sibi prejudicetur.
- 44 Si testator destinavit rem, in qua solvatur legatum, & res pereat, an pereat etiam legatum.
- 45 Legatum ambiguum, an debet solvi ab herede, an fiduciocommissario bonorato.
- 46 Legatum factum servo proprio an valeat.
- 47 Legatum, quando possit confiri in voluntatem alterius.
- 48 Eleccio persona legatarini, quando possit committiri heredi, vel alteri.
- 49 Si testator legavit quicquid habet in tali camera, vel loco, an censeatur etiam legare, qui ibi potest posita fuerint.
- 50 Si testator legavit frumentum, quid habet in certo loco, eo consumpto, an debentur, quod eius loco est subrogatum.
- 51 Si testator legavit alicui, quantum hereditatis habebunt, quid debet legatarini consequi.
- 52 Legatum factum sub conditione, an possit renunciari.
- 53 Si in diversis testamentis reperiantur alicui legata, diversa summa, que summa debentur.
- 54 Gravari quando possit quis, plus quam honoretur.
- 55 Si testator legavit alicui simpliciter lanam, quid veniat in hoc legato.
- 56 Quibus modis revocetur legatum.
- 57 Quibus modis possit fieri legatum, & quae sit natura, virtus, & effectus ejuslibet.
- 58 Si minori legatur aliquid, cum fuerit legitimata etatis, vel cum possit bona sua administrare, quo tempore debebarunt.
- 59 Condicio qualiter diffinatur.
- 60 Conditionum quod sint species.
- 61 Conditiones casuales vel mixtae possunt impleri tam in vita testatoris, quam post ejus mortem, postea vero post mortem testatoris impleri debent.
- 62 Condicio facti non sufficit, quod impletatur ignorante eo cui est relata, secus in conditione juris.